

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!” Avagy a környezeti nevelés és fenntarthatóság pedagógiája a középiskolai oktatásban

A fenntarthatóság jegyében széles körben alkalmazott környezeti nevelés célja, hogy tanulóink bekapcsolódjanak környezetünk értékeinek megőrzésébe, a megszerzett ismeretek és tapasztalatok révén kialakuljon bennük a saját környezetükkel kapcsolatos tevéleges magatartás, a helyi és globális környezeti problémák iránti érzékenység és a természet szeretetére való nevelésen keresztül valósuljon meg a szükséges környezeti kompetenciák fejlesztése.

A környezeti nevelés nagy része túlnyúlik az iskolai kereteken, melynek során építhetünk a tanulók aktív tevékenységére (jeles „zöld” napokról megemlékezés az iskolarádióban, iskola környékének tisztán tartása havi rendszerességgel osztályfőnöki óra keretében, szelektív hulladékgyűjtés). Ezáltal saját tapasztalatszerzéssel valósul meg szemléletformálásuk, érzékenyebbé válnak saját környezetük állapota iránt és életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség és az értékek megővésére való törekvés válik meghatározóvá a „testközeli” élmények által. A legfontosabb eszköz ehhez az élményszerű ismeretszerzési eljárás, amelynek már az előkészületeiben részt vesznek a tanulók, mint például a projekt módszer, vita vagy szerepjáték.

A környezeti kompetenciák magukban foglalnak minden olyan megszerzett kompetenciát, melyeket a tanulók képesek a fenntarthatóság és a környezeti problémák kezelésének érdekében hasznosítani. Minden kompetenciaterület szükséges ahhoz, hogy felelős környezettudatos állampolgár váljon belőlük. Emellett olyan egyéb kompetenciaelemeket is igényel a fenntartható fejlődés érdekét szolgáló tevékenység, mint rendszerszemléletű és kreatív gondolkodás, globális és helyi problémák és következményeiknek ismerete és mindemellett kiemelten fontos a kritikai gondolkodás fejlesztése

A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás és a környezeti nevelési tevékenységeink, feladataink megismertetése, a tájékoztatás, a figyelemfelkeltés kiemelt eleme a fenntarthatóság pedagógiájának, így az együttműködés a tanulók szemléletformálásában egységesebb, hatékonyabb.

1. Szelektív hulladékgyűjtés

- gyűjtőedények elhelyezése tantermekben, iskola udvarán
- iskola bejáratánál használt elem, mint veszélyes hulladékgyűjtő elhelyezése
- környezettudatos magatartás kialakulását előkészítő és megalapozó hulladékgazdálkodással, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó tananyagblokkok feldolgozása csoportos és egyéni feladatokkal, vetítések a biológia és kémia órákon

2. Jeles „zöld” napokról megemlékezés az iskolarádióban

- autómentes nap: 09.22.
- nemzetközi hulladékgyűjtő nap: 09.23.
- füstmentes nap: 11.18.
- víz világnapja: 03.22.
- madarak és fák napja: 05.15.
- környezetvédelmi világnap: 06.05.

3. Iskola udvarának és a környező utcáknak tisztántartása, takarítása, gondozása heti rendszerességgel tanév eleji előzetes beosztás alapján osztályfőnöki óra keretében

- hulladékgyűjtő zsákok beszerzése, kiosztása
- védőeszközök: kesztyűk beszerzése, kiosztása

4. Az iskola által rendszeresen minden évben megrendezésre kerülő „Lepke-túra”

- útvonal bejárása, kijelölése
- túra térképkivonatok elkészítése
- túra meghirdetés
- adminisztráció megszervezése
- oklevelek, kitűzők készítése
- nevezések lebonyolítása

A megnevezett „jó gyakorlat” előnye és egyedisége abban mutatkozik meg, hogy bármely iskolánkban tanuló középiskolai korosztályra és létszámra tervezhető és alkalmazható, függetlenül az egyes tanulócsoportok nemének összetételétől, valamint az akár párhuzamosan, egyszerre több szintéren történő környezeti nevelés hatékonyabban fejleszti a tanulók érzékenységét, fogékonyságát a környezeti válságjelenségek iránt, különösen, ha tevékenyen részt vállalhatnak a megoldásban.